

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1428 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-330

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. balandžio 28 d. sprendimo Nr. SV-S-90 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.17 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-330 (toliau – Įstatymo projektas) ir pateikti pastabas bei pasiūlymus dėl siūlomo teisinio reguliavimo priemonių tobulinimo:

1. Su juridinio asmens vienasmeniu valdymo organu (juridinio asmens vadovu), jei vadovas dirba atlygintinai, privalo būti sudaryta darbo sutartis. Šiuo metu išimtis numatyta tik mažųjų bendrių ir individualiųjų įmonių vadovams, su kuriais Lietuvos Respublikos mažųjų bendrių įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 1 punkte ir Lietuvos Respublikos individualių įmonių įstatymo 6 straipsnio 5 dalies 3 punkte nustatyta tvarka gali būti sudaromos civilinės (paslaugų) sutartys.

Pažymėtina, kad jei sudaryta darbo sutartis, kurioje nustatytos šalių teisės ir pareigos, darbo sutarties pagrindu darbuotojui galioja garantijos, numatytos Lietuvos Respublikos darbo kodekse, o draudiminių įvykių atveju jam priklauso visų socialinio draudimo rūšių garantijos, kai iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų mokamos atitinkamos išmokos. Todėl išimtys, kai nesudaroma darbo sutartis, gali būti nustatomos tik motyvuotais atvejais.

Vienas iš būtinųjų kvalifikuojamųjų darbo santykių požymių yra jo atlygintinumas, todėl į Darbo kodekso taikymo sritį gali patekti tik atlygintinai fizinio asmens atliekama veikla. Jei fizinis asmuo dirba be atlyginimo, su juo neturi būti sudaroma darbo sutartis, nes santykiai tarp to fizinio asmens ir viešosios įstaigos kuriami pagal civilinės teisės normas.

2. Viešosios įstaigos, kaip ir asociacijos ar labdaros ir paramos fondai, kurie atitinka Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme nustatytus nevyriausybinių organizacijos (toliau – NVO) kriterijus, laikytini NVO. Todėl siūlytina viešųjų įstaigų, veikiančių kaip nevyriausybinių organizacijos, vadovams taikyti tokį patį reguliavimą, koks taikomas asociacijų ar labdaros ir paramos fondų vadovams, – tais atvejais, kai dirbama neatlygintinai, numatyti galimybę Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymo nustatytais sąlygomis ir tvarka sudaryti savanoriškos veiklos sutartį.

Taigi, papildant Įstatymo projektą, siūlytina aiškiai įtvirtinti galimybę visuotinio dalininkų susirinkimo įgaliotam asmeniui sudaryti savanoriškos veiklos sutartį su viešosios

įstaigos vadovu, jei viešoji įstaiga turi nevyriausybinės organizacijos žymą Juridinių asmenų registre. Taip būtų aiškiai apibrėžtas subjektų, kuriems įtvirtinta galimybė naudotis savanoriškos veiklos institutu, ratas.

Šis siūlymas teikiamas, siekiant užtikrinti didesnę teisinio reguliavimo aiškumą, atsižvelgiant į šiuo metu susiklosčiusią situaciją: Juridinių asmenų registro duomenimis, 2021 m. sausio 1 d. buvo įregistruota 12 275 viešosios įstaigos, tačiau, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2020 m. duomenimis, draudėjų, kurių teisinė forma – viešoji įstaiga, yra tik 4 810. Taigi, dauguma viešųjų įstaigų neturi nė vieno darbuotojo, t. y. jų vadovai veikia kitais nei darbo santykių pagrindais.

3. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo projektas turi būti suderintas su Savanoriškos veiklos įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintais savanoriškos veiklos ypatumais ir 4 straipsnyje nurodytais savanoriškos veiklos principais, siekiant užtikrinti, kad savanorio veikla nebūtų kvalifikuotina kaip nelegalus darbas ir kad ta veikla teiktų naudą visuomenei bei asmeniui.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras